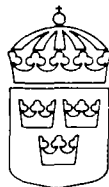

Regeringens skrivelse

1991/92:74

med redogörelse för en överenskommelse om ersättning från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1992 med anledning av överflyttning av huvudmannskapet för sjukreseadministrationen

Skr.
1991/92:74

Regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 28 november 1991.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bo Könberg

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnas en redogörelse för den överenskommelse som träffats med företrädare för sjukvårdshuvudmännen om ersättning från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1992 med anledning av att riksdagen tidigare i år beslutat om en överflyttning av huvudmannskapet för sjukresorna, ekonomiskt och administrativt, från försäkringskassorna till sjukvårdshuvudmännen.

Genom den nu träffade överenskommelsen har parterna enats om storleken på och fördelningen av det totala ersättningsbelopp som skall utges från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen för år 1992. Denna sjukreseersättning uppgår till 1 396 milj.kr., varav 80 milj.kr. avser ersättning för administration och 16 milj.kr. ersättning för att sjukvårdshuvudmännen vid denna tidpunkt även övertar ansvaret för luftburna akuta sjuktransporter. Härutöver skall sjukvårdshuvudmännen för år 1992 erhålla ett engångsbelopp på 20 milj.kr. för olika initialkostnader i anslutning till överförandet.

Vidare har parterna enats om att i samband med huvudmannskapsändringen förenkla systemet med egenavgift (karensbelopp) vid sjukresa. Den nuvarande differentieringen av dessa avgifter beroende på färdmedel slopas och en högsta avgift på 40 kr. per resa införs fr.o.m. år 1992. Härigenom ges sjukvårdshuvudmännen möjlighet att anpassa avgiftsnivåerna till de lokala förhållandena med avseende på t.ex. kom-

munikationsnätets utformning och tillgänglighet samt hälso- och sjukvårdens organisation i syfte att uppnå en lägre samhällsekonomisk kostnad för sjukresorna.

Vad gäller frågan om beräkningen av kostnaden för resa med egen bil har parterna enats om att ett lägsta belopp på 1 krona per kilometer skall gälla för år 1992.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 november 1991

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Laurén, Hömlund, Olsson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Könberg

Skrivelse med redogörelse för en överenskommelse om ersättning från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1992 med anledning av överflyttning av huvudmannaskapet för sjukreseadministrationen

1 Inledning

I december 1990 träffade staten och Landstingsförbundet en principöverenskommelse om överflyttning av huvudmannaskapet för sjukresorna fr.o.m. år 1992, ekonomiskt och administrativt, från försäkringskassorna till sjukvårdshuvudmännen. I anslutning härtill enades parterna om att sjukvårdshuvudmännen samtidigt övertar ansvaret för de luftburna akuta sjuktransporterna.

Överenskommelsen lades till grund för en proposition med förslag om den principiella utformningen av en sådan strukturförändring och förslag till lagändringar som fordrades för ett genomförande. Propositionen behandlades våren 1991 av riksdagen och beslut har fattats i enlighet med vad som föreslagits i denna (prop. 1990/91:135, SfU15, rskr. 264).

Enligt principöverenskommelsen var parterna överens om att en särskild överenskommelse skulle träffas angående storleken av det totala ersättningsbelopp, i form av en sjukreseersättning, som skall utges från sjukförsäkringen för år 1992 samt att denna särskilda överenskommelse av regeringen under hösten 1991 borde redovisas för riksdagen. En sådan särskild överenskommelse har nu kommit till stånd.

Jag förordar att det som angetts i den särskilda överenskommelsen genomförs på det sätt som redogörs för i det följande. Riksdagen bereds tillfälle att ta del av överenskommelsen genom att den fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*. Jag kommer snarast att föreslå regeringen att besluta om de förordningsändringar som behövs för genomförandet.

2 Utgångspunkter för överenskommelsen

Skr. 1991/92:74

Enligt principöverenskommelsen var parterna överens om att träffa en särskild överenskommelse om storleken av den totala sjukreseersättningen för år 1992 jämte fördelningen av denna mellan sjukvårdshuvudmännen. Den särskilda överenskommelsen skulle även omfatta fördelningen mellan huvudmännen av det överenskomna beloppet på 80 milj.kr. för år 1992 avseende administrativa merkostnader.

I överenskommelsen berörs även några av de förordningsbestämmelser som rör resekostnadsersättning, eftersom dessa bedömts ha stor betydelse för sjukvårdshuvudmännens möjlighet att uppnå en lägre samhälls-ekonomisk kostnad för sjukresorna.

3 Sjukresersättningens storlek och fördelning mellan sjukvårdshuvudmännen

Parterna har enats om att den totala sjukreseersättningens storlek för år 1992 bör vara 1 396 milj.kr. med en fördelning mellan sjukvårdshuvudmännen som framgår av bilaga 1:3.

Ersättningsbeloppet omfattar ersättning för resekostnader med 1 300 milj.kr., ersättning för administrativa kostnader med 80 milj.kr. samt ersättning för akuta luftburna sjuktransporter med 16 milj.kr. Fördelningen av de tre delbeloppen på sjukvårdshuvudmännen sker efter olika grunder. Fördelningen av de två förstnämnda delbeloppen framgår av bilaga 1:1 resp. 1:2. Motsvarande fördelning av det sistnämnda delbeloppet finns redovisad i principöverenskommelsen.

Härutöver skall sjukvårdshuvudmännen för år 1992 erhålla ett engångsbelopp på 20 milj.kr. för olika initialkostnader i anslutning till genomförandet med särskild fördelning enligt principöverenskommelsen.

När det gäller resekostnadsersättningens storlek har parterna med utgångspunkt från de faktiska resekostnadsutgifterna för budgetåret 1990/91 och utgiftsutvecklingen under de senaste åren gjort en skattning av denna utgift för år 1991. Beloppet har därefter beloppsmässigt anpassats till den förväntade kostnads- och volymutvecklingen på området under 1992 samtidigt som rimlig hänsyn tagits till effekterna av det ändrade systemet för egenavgifter vid sjukresor. Som tidigare överenskommit har fördelningen av ersättningsbeloppet mellan sjukvårdshuvudmännen gjorts i förhållande till försäkringskassornas faktiska utbetalningar av denna ersättning under budgetåret 1991/92. När det gäller fördelningen av ersättningen för administration på sammanlagt 80 milj.kr. bedömer parterna att det är skäligt att 30 milj.kr. relateras till antalet invånare i resp. område. Återstående 50 milj.kr. fördelas med hänsyn till den förväntade relativa fördelningen av ersättningsärendena mellan huvudmännen och med beaktande av skillnaden i tidsåtgång för olika ärenden beroende på vilket färdmedel som använts. Genom denna konstruktion bör även de sjukvårdshuvudmän som kommer att handlägga

ett förhållandevis begränsat antal ersättningsärenden att tillförsäkras nödvändiga ekonomiska resurser för att bygga upp en administration för denna nya arbetsuppgift.

Skr. 1991/92:74

4 Ändringar i reglerna för karensbelopp m.m.

En viktig förutsättning för huvudmannaskapsförändringen är att den statliga regleringen i fråga om beräkningen av resekostnadsersättning i individuella fall så långt det är möjligt begränsas. Härmed avses i första hand bestämmelserna i förordningen (1987:82) om ersättning vid sjukresa. Denna förordning avses upphöra att gälla i samband med att huvudmannaskapsförändringen genomförs. Det förutsätts att sjukvårdshuvudmännen själva fastställer grunder för beräkning av resekostnadsersättning och att dessa anpassas till resp. huvudmans speciella möjligheter och förutsättningar. Genom riksdagens beslut i anledning av prop. 1990/91:135 kan dock regeringen föreskriva ett maximum för den resekostnad som den försäkrade skall svara för i form av en egenavgift samt ett lägsta belopp som skall tillämpas vid beräkningen av ersättningen vid sjukresa med egen bil.

Mot denna bakgrund har parterna prövat möjligheterna att de statliga reglerna för egenavgifter och kostnadsberäkningen för resa med egen bil utformas så att de bättre kan förenas med de grunder för beräkning av ersättning som sjukvårdshuvudmännen själva måste lägga fast. Parterna har därvid gjort den bedömningen att den nuvarande differentieringen av egenavgiften med hänsyn till färdmedel bör överges och att reglerna bör ange enbart en högsta egenavgift (karensbelopp) som den försäkrade skall svara för. Detta belopp skall under år 1992 vara 40 kr. per enkel resa. Jag delar parternas bedömning att detta skapar förutsättningar för sjukvårdshuvudmännen att bättre kunna anpassa egenavgifterna till de varierande lokala förhållandena vad gäller t.ex. kommunikationsnätets utformning och hälso- och sjukvårdens organisation.

När det gäller den s.k. kilometerersättning som skall läggas till grund för beräkningen av kostnaden för resa med egen bil har parterna gjort den bedömningen att någon förändring inte bör ske, dvs. ersättningen skall vara lägst 1 krona per kilometer under år 1992, men att detta inte hindrar huvudmännen från att schablonisera beräkningen av kostnaden under förutsättning att det nämnda beloppet inte underskrids.

5 Övrigt

För den händelse givna förutsättningar ändras genom införande av ett särskilt högkostnadsskydd för sjukresor eller andra betydande ändringar företas i de grundläggande bestämmelserna i det statliga regelsystemet för resekostnadsersättning skall parterna enligt överenskommelsen ta upp

överbäggningar om konsekvenserna av dessa. Denna punkt i överbens-
kommelsen har främst sin grund i att frågan om införande av ett särskilt
högkostnadsskydd för sjukresor för närvarande överbägs av en statlig
utredning (merkostnadskommittén S 1990:4).

Parterna har också enats om att överbäggningarna om sjukreseersätt-
ning för tiden efter år 1992 skall vara avslutade senast den 1 oktober
1992.

6 Hemställan

Jag hemställer att regeringen bereder riksdagen tillfälle

att ta del av vad jag har anfört om den träffade överbenskom-
melsen om sjukreseersättning från sjukförsäkringen till sjukvårds-
huvudmännen och därmed sammanhängande frågor.

7 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Överenskommelse om ersättning från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1992 med anledning av överflyttning av huvudmannskapet för sjukreseadministrationen

Efter överläggningar mellan företrädare för staten och sjukvårdshuvudmännen har överenskommelse träffats om sjukreseersättning från sjukförsäkringen till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1992 med anledning av överflyttning av huvudmannskapet för sjukresorna, ekonomiskt och administrativt, från försäkringskassorna till sjukvårdshuvudmännen.

1 Utgångspunkter för överenskommelsen

I december 1990 träffades mellan staten och Landstingsförbundet en överenskommelse om överflyttning av huvudmannskapet för sjukreseadministrationen fr.o.m. år 1992 från försäkringskassorna till sjukvårdshuvudmännen. I samband härmed enades parterna även om att sjukvårdshuvudmännen samtidigt övertar ansvaret för luftburna akuta sjuktransporter och att huvudmännen för detta nya åtagande skall erhålla ersättning med sammanlagt 16 milj.kr. för år 1992.

Överenskommelsen lades till grund för en proposition med förslag om den principiella utformningen av en sådan huvudmannskapsändring samt förslag till de lagändringar som fordras för dess genomförande. Propositionen har riksdagsbehandlats och beslut fattats i enlighet med vad regeringen föreslagit i denna (prop 1990/91:135, Sfu15, rskr. 264).

I principöverenskommelsen anges att parterna är överens om att träffa en särskild överenskommelse om storleken av den slutgiltiga sjukreseersättningen för år 1992 och dess fördelning mellan sjukvårdshuvudmännen. Vidare skall parterna enas om hur ersättningsbeloppet på 80 milj.kr. för år 1992 avseende administrativa merkostnader skall fördelas mellan sjukvårdshuvudmännen.

Enligt principöverenskommelsen för år 1992 skall även ett engångsbelopp på 20 milj.kr. utges till sjukvårdshuvudmännen med särskild fördelning mellan dessa.

I nämnda proposition anges att regeringen, utöver numera beslutade lagändringar, kommer att utfärda de förordningsbestämmelser som krävs för ett genomförande av huvudmannskapsförändringen. Innehållet i några av dessa bestämmelser har ansetts vara av så stor vikt för sjukvårdshuvudmännen att det kommit att omfattas av den nu träffade överenskommelsen.

2 Resekostnadsersättningens storlek och fördelning

I principöverenskommelsen har fastslagits att storleken på resekostnadsersättningen för år 1992 skall grundas på de faktiska försäkringsutgifterna för budgetåret 1990/91 och beloppsmässigt anpassas till den förväntade utvecklingen på området för år 1992.

Med ledning av uppgifter från riksförsäkringsverket om de faktiska utgifterna för nämnda budgetår och en bedömning av utvecklingen på området samt med hänsynstagande till regelsystemets utformning har parterna enats om att den totala resekostnadsersättningens storlek skall vara 1 300 milj.kr. för år 1992.

Vidare är parterna överens om att fördela detta ersättningsbelopp mellan sjukvårdshuvudmännen i relation till hur försäkringskassornas faktiska utbetalningar av dessa ersättningar fördelade sig mellan försäkringskasseområdena under budgetåret 1990/91. Den överenskomna fördelningen av ersättningsbeloppet mellan huvudmännen framgår av bilaga 1.

3 Fördelning av ersättning för administration

I principöverenskommelsen har angetts att ersättningsbeloppet avseende administration på 80 milj.kr. för år 1992 skall fördelas mellan sjukvårdshuvudmännen med utgångspunkt från förväntat antal ersättningsärenden och därefter läggas samman med sjukreseersättningen vid fördelningen av det sammanlagda ersättningsbeloppet på resp. sjukvårdshuvudman.

Parterna har emellertid enats om att 30 milj.kr. av beloppet skall fördelas mellan huvudmännen på grundval av antalet invånare i resp. område vid utgången av år 1990. Härigenom skapas förutsättningar för samtliga huvudmän att – oavsett förväntade variationer i antalet ersättningsärenden – bygga upp de grundläggande administrativa rutinerna för denna tillkommande verksamhet. Återstoden av beloppet, dvs. 50 milj.kr., skall fördelas på basis av den relativa fördelningen av antalet ersättningsärenden mellan sjukvårdshuvudmännen. Därvid skall även skäligen hänsyn tas till att tidsåtgången för handläggningen av ärendena varierar något beroende på vilket färdmedel som använts för sjukresan. Underlag för denna beräkning har inhämtats från försäkringskassorna. Den överenskomna fördelningen av ersättningsbeloppet på 80 milj.kr. framgår av bilaga 2.

4 Den totala ekonomiska omfattningen på överenskommelserna

Enligt principöverenskommelsen skall de på sjukvårdshuvudmännen fördelade ersättningsbeloppen avseende resekostnadsersättning enligt bilaga 1 och administrativa kostnader enligt bilaga 2 läggas samman med det tidigare överenskomna ersättningsbeloppet avseende luftburna akuta

sjuktransporter vid den slutliga fördelningen av det sammanlagda ersättningsbeloppet på respektive sjukvårdshuvudman för år 1992.

Engångsbeloppet på 20 milj.kr. fördelas mellan huvudmännen och utbetalas till dessa i särskild ordning enligt vad som anges i principöverenskommelsen.

Storleken på och fördelningen av den totala sjukreseersättningen för år 1992 – vilken således innefattar resekostnadsersättning, ersättning för akuta lufttransporter och administrationskostnader, exkl. engångskostnader – framgår av bilaga 3. Av detta följer att ersättningen för de administrativa kostnaderna därefter inte skall behandlas i särskild ordning.

5 Övrigt

Parterna är ense om att huvudmannaskapsförändringen bör innebära att den nuvarande statliga regleringen av ersättningssystemet vid sjukresor till övervägande delen avskaffas. I första hand innebär detta att förordningen (1987:82) om ersättning vid sjukresa kommer att upphöra att gälla vid utgången av år 1991. Det ankommer på varje sjukvårdshuvudman att för tid därefter bestämma grunderna för beräkning av resekostnadsersättning med utgångspunkt från vad som anges dels i lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor, dels i 2 kap. 1 och 6 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I 2 kap. 1 § sistnämnda lag anges att regeringen kan bestämma den högsta resekostnad som den försäkrade skall svara för samt det lägsta belopp som skall beräknas för kostnad för resa med bil som inte går i allmän trafik.

Med utgångspunkt från detta har parterna enats om att den högsta resekostnad (egenavgift) som den försäkrade skall svara för under år 1992 skall vara högst 40 kr. per resa, oavsett vilket färdmedel som används vid sjukresan. Vidare är parterna överens om att det lägsta belopp som skall beräknas för kostnad för resa med bil som inte går i allmän trafik skall vara 1 krona per kilometer under år 1992. En sjukvårdshuvudman kan schablonisera beräkningen av kostnaden för sådan sjukresa under förutsättning att sistnämnda ersättningsbelopp, dvs. 1 krona per kilometer, inte underskrids.

Parterna är också överens om att vid överläggningarna om sjukreseersättning för tiden efter år 1992 pröva om förutsättningar finns att fr.o.m. år 1993 slopa den statliga regleringen i fråga om storleken på egenavgift och kilometerersättning och att denna prövning bör ske mot bakgrund av om frågan om ett införande av ett särskilt högkostnads-skydd för sjukresor är avgjord.

Vidare är parterna överens om att i den mån givna förutsättningar ändras genom införande av ett särskilt högkostnadsskydd för sjukresor eller andra betydande ändringar företas i de grundläggande bestämmelserna i det statliga regelsystemet för resekostnadsersättning vid sjukresor, skall överläggningar om konsekvenserna härav tas upp av parterna.

Ersättningen från sjukförsäkringen för tiden efter år 1992 skall fastställas vid förhandlingar mellan parterna senast den 1 oktober året innan det år ersättningen avser. I principöverenskommelsen anges att parterna är ense om att senare pröva möjligheterna till en samordning av ersättningsbeloppet för sjukreseersättning med den allmänna sjukvårdsersättningen.

6 Utbetalningsregler m.m.

Ersättningsbeloppet enligt bilaga 3 utbetalas av försäkringskassan utan särskild rekvisition med halva beloppet den 1 april resp. den 1 oktober 1992. Engångsbeloppet för initialkostnader utbetalas av försäkringskassan med halva beloppet den 1 januari resp. den 1 juli 1992.

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regeringen och Landstingsförbundets styrelse. De ytterligare författningsbestämmelser som behövs för genomförandet av överenskommelsen kommer att utarbetas av socialdepartementet.

För staten

För Landstingsförbundet

Göran Rådö

Gunnar Hofring

Fördelning av resekostnadsersättning för år 1992

Skr. 1991/92:74

Bilaga 1:1

Sjukvårdshuvudman	Ersättningsbelopp (milj.kr.)
AB	267,5
C	33,4
D	29,8
E	41,7
F	43,3
G	35,3
H	51,6
K	22,0
L	36,3
M	48,4
N	28,7
O	39,7
P	60,8
R	39,6
S	56,0
T	42,4
U	26,1
W	48,2
X	41,6
Y	47,7
Z	44,2
AC	77,6
BD	80,2
I	14,9
MM	8,2
OG	34,8
SUMMA	1 300,0

Fördelning av ersättningsbelopp avseende administration
(exkl. engångskostnader) för år 1992

Skr. 1991/92:74
Bilaga 1:2

Sjukvårdshuvudman	Ersättningsbelopp (milj.kr.)
AB	7,5
C	3,0
D	2,0
E	3,7
F	3,7
G	2,8
H	2,7
K	1,5
L	2,9
M	4,6
N	2,6
O	3,0
P	5,1
R	3,0
S	3,9
T	2,4
U	3,2
W	3,1
X	3,3
Y	3,2
Z	2,5
AC	3,3
BD	3,5
I	0,9
MM	0,9
OG	1,7
SUMMA	80,0

Fördelning av sjukreseersättning (inkl. akuta lufttransporter)
och administration (exkl. engångskostnader) för år 1992

Skr. 1991/92:74
Bilaga 1:3

Sjukvårdshuvudman	Ersättningsbelopp (milj.kr.)
AB	276,8
C	36,4
D	31,8
E	45,5
F	47,0
G	38,1
H	54,4
K	23,6
L	39,2
M	53,0
N	31,4
O	42,9
P	65,9
R	42,6
S	60,1
T	44,8
U	29,3
W	51,6
X	45,0
Y	51,0
Z	49,6
AC	81,6
BD	90,1
I	18,2
MM	9,1
OG	37,0
SUMMA	1 396,0

